



EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 13.9.2007
COM(2007) 523 galīgā redakcija

2007/0194 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES REGULA

ar kuru izdara atkāpi no Regulas (EK) Nr. 1782/2003, ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, attiecībā uz zemes atstāšanu atmatā 2008. gadā

(iesniegusi Komisija)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

- **Priekšlikuma pamatojums un mērķi**

Priekšlikuma pamatojums ir situācija labības tirgū. Gaidāms, ka hektāru izmantošana, kuri saistīti ar tiesībām atstāt zemi atmatā lauksaimniecības vajadzībām, mudinās lauksaimniekus audzēt papildu labības daudzumus, kas var palīdzēt mazināt saspringto situāciju tirgū.

- **Vispārīgais konteksts**

2007./2008. tirdzniecības gada sākumā labības tirgum bija raksturīgas neredzēti augstas cenas.

Eiropas Savienības zemais 2006./2007. gada noslēguma krājumu līmenis bija sekas mazākai 2006. gada ražai (266 miljoni tonnu) nekā gaidītā, jo ražas novākšanas laikā bija slikti meteoroloģiskie apstākļi. Intervences krājumi kampaņas laikā ievērojami samazinājās no 14 miljoniem tonnu līdz 2,5 miljoniem tonnu, un tos veidoja galvenokārt Ungārijā glabātā kukurūza. Intervencei tika piedāvāti niecīgi daudzumi. Vairāk nekā 8 miljoni tonnu no intervences krājumiem tika laistas iekšējā tirgū, tostarp 2,9 miljoni tonnu kviešu, 3,4 miljoni tonnu kukurūzas, 1,4 miljoni tonnu miežu un apmēram 395 000 tonnu rudzu. Privāto krājumu aplēses ir dažādas, bet visi analītiķi ir vienprātis, ka 2006./2007. gadā tie ievērojami samazinājās. ES-27 labības imports tiek lēsts 12,4 miljonu tonnu apmērā, salīdzinot ar 10 miljoniem tonnu 2005./2006. gadā, un eksports — 19,1 miljons tonnu, salīdzinot ar 24,9 miljoniem tonnu 2005./2006. gadā. Neskatoties uz diezgan slikto EUR/USD maiņas kursu, eksports bija iespējams bez eksporta kompensācijām.

Šogad sausais un neparasti karstais laiks aprīlī visdrīzāk būs būtiski samazinājis iespējamo ievākumu. To daļēji kompensēja auglīgi lieti rietumu dalībvalstīs maijā, tomēr Eiropas dienvidaustrumu reģionos laiks palika karsts un sauss, jo īpaši Rumānijā un Bulgārijā, kas cieta no vēl nepiedzīvota sausuma. 2007. gada ražas sākotnējās prognozes paliek tuvu iepriekšējā gada līmenim un radīs turpmākus ES privāto labības krājumu samazinājumus līdz 2007./2008. tirdzniecības gada beigām. Pasaules mērogā gaidāms, ka noslēguma krājumi 2007./2008. gadā samazināsies līdz nebijuši zemam līmenim jo īpaši lielākajās eksportētājvalstīs.

Šajā ziņā normāla 2008. gada raža ar raksturīgo ievākumu un ierosinātā atkāpe par atmatā atstātu zemi 2008. gadā Eiropas Savienībā ļautu tikai daļēji atjaunot privātos krājumus, un kopējie krājumi 2008./2009. tirdzniecības gada beigās būs zemāki par krājumiem pašreizējā tirdzniecības gada sākumā. Slikta 2008. gada raža un 10 % atmatas nopietni apdraudētu iekšējo tirgu.

Zemes atstāšanu atmatā ieviesa kā papildu vadības instrumentu, kad iespējamā graudu ražošanas Eiropas Savienībā pārsniedza tirgus noietu, un brīvprātīgi piemēroja no 1988./1989. gada. Pēc 1992. gada reformas tā kļuva obligāta; audzētājiem, uz kuriem attiecās vispārējā shēma, noteikts procents deklarētās platības bija jāatstāj atmatā, lai varētu pretendēt uz tiešajiem maksājumiem. Ar 2003. gada reformu viņi ieguva tiesības atstāt zemi atmatā, kas deva tiesības uz maksājumu, ja viens hektārs zemes, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu, tika atstāts atmatā.

Sākotnēji ik gadu noteica obligāto atmatas likmi, bet 1999./2000. gadā vienkāršošanas nolūkā noteica pastāvīgu likmi 10 % apmērā. Lauksaimniekiem nav

jāatstāj zeme atmatā dalībvalstīs, kas izvēlējās vienoto platībmaksājuma shēmu (Polija, Čehija, Slovākija, Ungārija, Lietuva, Latvija, Igaunija, Kipra, Bulgārija un Rumānija).

Pašlaik Eiropas Savienībā teritorija, uz ko attiecas obligātā zemes atstāšana atmatā, ir 3,8 miljoni hektāru. Ja atmatas likmi noteiktu 0 % apmērā, faktiski tiktu atgūti 1,6 līdz 2,9 miljoni hektāru zemes. Ņemot vērā parastās tendences, tirgum tas var dot apmēram 10 miljonus tonnu graudu. Ja lauksaimnieki nolemj iespējami vairāk izmantot zemi, lai audzētu labību uz pārējo laukaugu un jo īpaši eļļas augu rēķina, šis daudzums var sasniegt 17 miljonus tonnu.

Atmatas nulles likmes noteikšana neuzliek lauksaimniekiem pienākumu apstrādāt zemi. Viņi joprojām var to brīvprātīgi atstāt atmatā un pieteikties uz vides shēmām. Savstarpējā atbilstība attiecas uz visu aramzemi.

Visbeidzot, lai gan to ieviesa kā tirgus pasākumu, zemes atstāšana atmatā daudzos reģionos ir labvēlīgi ietekmējusi vidi. Tādēļ ilgstošas obligātās zemes atstāšanas atmatā atcelšana izvirza jautājumu, kā šo labvēlīgo ietekmi saglabāt. Komisija risinās šo jautājumu saistībā ar KLP pārskatīšanu 2008. gadā.

- **Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā**

Padomes 2003. gada 29. septembra Regula (EK) Nr. 1782/2003, ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, un groza Regulu (EEK) Nr. 2019/93, (EK) Nr. 1452/2001, (EK) Nr. 1453/2001, (EK) Nr. 1454/2001, (EK) Nr. 1868/94, (EK) Nr. 1251/1999, (EK) Nr. 1254/1999, (EK) Nr. 1673/2000, (EEK) Nr. 2358/71 un (EK) Nr. 2529/2001.

- **Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem**

Pastāvīgs lēmums prasītu analizēt, kādā veidā un kādiem līdzekļiem var panākt zemes atstāšanai atmatā raksturīgo pozitīvo blakus ietekmi uz vidi.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Priekšlikumu 2007. gada 16. jūlijā paziņoja Lauksaimniecības padomei, un publicēja paziņojumu preseī. Lielākās Eiropas lauksaimnieku, nozares pārstāvju un tirdzniecības apvienības atbalstīja priekšlikumu¹.

Ņemot vērā tirgus situācijas nopietnību, lēmuma pieņemšana ir steidzama. Lauksaimnieki jāinformē, pirms tie lemj par 2007. gada rudens sēju.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Nepiemēro.

¹ *COPA COGECA* 2007. gada 2. jūlija paziņojums preseī un pašreizējās un turpmākās ES politikas pamatnosacījumu kopīgais novērtējums Eiropas graudu un eļļas augu konvencijā Briselē 2007. gada 4. maijā, *AAF, COCERAL, FEDIOL, FEFAC, EUROFLOUR, GAM*.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

- **Ierosināto pasākumu kopsavilkums**

Šā priekšlikuma mērķis ir noteikt 2008. gadam obligāto atmatas likmi 0 % apmērā.

Saistībā ar darbojošos vienotā maksājuma shēmu ar šo pasākumu atļauj izmantot visus hektārus, par kuriem ir tiesības pretendēt uz atbalstu, lai dotu tiesības uz summu, kas atbilst tiesībām atstāt zemi atmatā, ka arī atļauj izmantot atmatā atstātu zemi lauksaimniecības vajadzībām.

- **Juridiskais pamats**

Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 37. panta 2. punkts.

- **Subsidiaritātes princips**

Priekšlikums ir Kopienas ekskluzīvā kompetencē. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

- **Proporcionalitātes princips**

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam, jo slikta labības raža 2008. gadā nopietni apdraudētu iekšējo tirgu.

- **Juridisko instrumentu izvēle**

Ierosinātais juridiskais instruments: Padomes regula.

Citi instrumenti nebūtu piemēroti šāda iemesla dēļ: regula jāgroza ar regulu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Pieņemot, ka ievākums ir raksturīgs, ir aprēķināts, ka atmatā atstājamās zemes samazinājums līdz 0 % neradīs intervences krājumu palielināšanos 2008./2009. tirdzniecības gadā. Ņemot vērā pašreizējo saspringto situāciju tirgū, augstās tirgus cenas, kā arī paredzamo notikumu gaitu, priekšlikuma rezultātā nepalielināsies intervences krājumi un saistītie budžeta izdevumi 2009. un 2010. budžeta gadā.

5. PAPILDU INFORMĀCIJA

- **Vienkāršošana**

Priekšlikums paredz vienkāršot (ES un valsts) pārvaldes iestāžu administratīvās procedūras.

Šis priekšlikums ir iekļauts Komisijas likumdošanas un darba programmā ar atsauci 2007/AGRI/052.

Priekšlikums

PADOMES REGULA

ar kuru izdara atkāpi no Regulas (EK) Nr. 1782/2003, ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, attiecībā uz zemes atstāšanu atmatā 2008. gadā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 37. panta 2. punkta trešo daļu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu²,

tā kā:

- (1) Padomes Regulas (EK) Nr. 1782/2003³ 54. pantā noteikts, ka, lai iegūtu tiesības uz vienotā maksājuma shēmas maksājumiem, tiesības atstāt zemi atmatā saista ar ražošanā neizmantojām zemes hektāriem.
- (2) 2007./2008. tirdzniecības gada sākumā labības tirgum bija raksturīgas neredzēti augstas cenas gan Kopienas, gan pasaules mērogā. Eiropas Savienības zemais 2006./2007. gada noslīguma krājumu līmenis bija sekas mazākai 2006. gada ražai nekā gaidītā. 2007. gada ražas sākotnējās prognozēs par krājumu atjaunošanu ir daudz neskaidrību. Pasaules līmenī gaidāms, ka noslīguma krājumi 2007./2008. gadā samazināsies līdz nebijuši zemam līmenim jo īpaši lielākajās eksportētājvalstīs. Tādējādi, pat ja 2008. gada raža būtu normāla, krājumi ievērojami nepalielinātos, bet slikta raža nopietni apdraudētu iekšējo tirgu. Turklāt labības cenas un krājumi ļoti ietekmē citu laukaugu (piemēram, eļļas augu un proteīnaugu) pieejamību un cenas un lopkopības nozari, kas palielina iespēju, ka var tikt apdraudētas arī citas minētās nozares.
- (3) Tādēļ ir lietderīgi 2008. gadā atļaut izmantot atmatā atstātu zemi lauksaimniecības vajadzībām,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Izdarot atkāpi no Regulas (EK) Nr. 1782/2003 54. panta 3. punkta 2008. gadā, lauksaimniekiem, lai varētu pretendēt uz summu, kas noteikta tiesībās atstāt zemi atmatā, nav pienākuma neizmantojāt ražošanā zemi, par kuru var pretendēt uz minētajām tiesībām.

² OV C ..., ..., ... lpp.

³ OV L 270, 21.10.2003., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 552/2007.

2. pants

Šī regula stājas spēkā septītajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

FINANŠU PĀRSKATS		Fichefin/07/24545 REV1 OJ/mlc 6.1.2007.			
		DATUMS: 16.8.2007.			
1.	BUDŽETA POZĪCIJA: 5.2.2001.	APROPRIĀCIJAS: 516 miljoni EUR (2007. gada budžets)			
2.	NOSAUKUMS: Priekšlikums Padomes Regulai, ar kuru izdara atkāpi no Regulas (EK) Nr. 1782/2003, ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, attiecībā uz zemes atstāšanu atmatā 2008. gadā.				
3.	JURIDISKAIS PAMATS: Līguma 37. panta 2. punkts				
4.	MĒRĶI: Mazināt saspringto situāciju tirgū, nosakot atmatas nulles likmi, lai mudinātu lauksaimniekus saražot papildu daudzumus labības.				
5.	FINANSIĀLĀ IETEKME	12 MĒNEŠU LAIKPOSMS (miljonos EUR)	KĀRTĒJAIS FINANŠU GADS 2007. gads (miljonos EUR)	NĀKAMAIS FINANŠU GADS 2008. gads (miljonos EUR)	
5.0	IZDEVUMI, KO SEDZ - NO EK BUDŽETA (KOMPENSĀCIJAS/ INTERVENČES PASĀKUMI) - VALSTS IESTĀDES - CITI NOTEIKUMI	-	-	-	
5.1	IEŅĒMUMI - EK PAŠU RESURSI (MAKSĀJUMI/MUITAS NODOKĻI) - VALSTS	-	-	-	
		2009. gads	2010. gads	2011. gads	2012. gads
5.0.1	PAREDZAMIE IZDEVUMI	-	-	-	-
5.1.1	PAREDZAMIE IEŅĒMUMI	-	-	-	-
5.2	APRĒĶINA METODE:				
6.0	VAI PROJEKTU VAR FINANSĒT NO KĀRTĒJĀ BUDŽETA ATTIECĪGAJĀ NODAĻĀ IEKĻAUTAJĀM APROPRIĀCIJĀM?				JĀ NĒ
6.1	VAI PROJEKTU VAR FINANSĒT NO KĀRTĒJĀ BUDŽETA STARPNODAĻU PĀRVEDUMIEM?				JĀ NĒ
6.2	VAI BŪS NEPIECIEŠAMS PAPILDU BUDŽETS?				JĀ NĒ
6.3	VAI NĀKAMAJOS BUDŽETOS BŪS JĀIEKĻAUJ APROPRIĀCIJAS?				JĀ NĒ
PIEZĪMES: Ierosinātais atmatas pienākuma samazinājums līdz 0 % 2008./2009. tirdzniecības gadā palielinātu ES labības ražošanu par apmēram 10 miljoniem tonnu. Pēc ļoti sliktās ražas 2007. gadā (2007./2008. tirdzniecības gads), šī palielinātā ražošana 2008. gadā, ko panāktu, nosakot nulles atmatas likmi un atgriežoties pie raksturīgā ražas ievākuma, kopumā atjaunotu līdzsvarotāku situāciju, kura nodrošinātu piegādes pārtikas, barības un rūpniecības vajadzībām un ES un ļautu zināmā mērā atjaunot privātos krājumus. Ņemot vērā pašreizējo saspringto situāciju tirgū un paredzamo notikumu gaitu, priekšlikuma rezultātā normālos klimatiskos apstākļos nepalielināsies intervences krājumi un saistītie budžeta izdevumi 2009. un 2010. budžeta gadā.					